

ပျူစာအရေးအသားများတွင် တွေ့ရသော ဗျည်းယှဉ်သရ “အု၊အူ” အရေးအသားများ လေ့လာချက်

ဒေါက်တာမောင်မောင်ဆွေ*

စာတမ်းအကျဉ်း

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပျူကျောက်စာများကို လေ့လာ၍ တွေ့ရှိရသော ပျူစာလုံးများကို စိစစ်ပြီး အမျိုးအစားခွဲကာ လေ့လာသောနည်းကို အသုံးပြု လေ့လာထားပါသည်။ လေ့လာတွေ့ရှိမှုအဖြစ် ပျူစာလုံးများတွင် နှစ်ချောင်းငင် ရေးဆွဲမှု စနစ် မရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အကြောင်းမှာ ရှေးအိန္ဒိယ အရေးအသားရှိ နှစ်ချောင်းငင်အတွက် သုံးသောအသံကို ပျူစာတွင် အစက်သင်္ကေတအသုံးများ နှင့်ယှဉ်တွဲကာ သုံးထားသည့်အတွက် ပျူစာ နှစ်ချောင်းငင် ရေးသားမှု မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ အက္ခရာပုံ၏ အနေအထားကို လိုက်၍လည်း တစ်ချောင်းငင် အရေးပုံ သုံးမျိုးရှိကြောင်းကိုလည်း ဖော်ပြနိုင်ပါသည်။ ပျူစာ လေ့လာမှု၊ သုတေသနပြုမှုနှင့် ပျူကမ္ဘာဦးစားများ ဖတ်ရှုမှုတို့အတွက် များစွာ အထောက်အကူပြုနိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်မှန်းပါသည်။

**သော့ချက်စကားလုံးများ - ဗျည်းယှဉ်သရ၊ သရသင်္ကေတ၊ အက္ခရာပုံသွင်၊
အရေးပုံသွင်၊ တစ်ချောင်းငင်၊ နှစ်ချောင်းငင်၊
အစက်သင်္ကေတ၊ တက်ကျသ၊ အရေးစနစ်၊
အပြောကွယ်ဘာသာစကား။**

နိဒါန်း

အပြောကွယ်အရေးအသားများကို လေ့လာရာတွင် အက္ခရာများကို တိကျစွာ ဖတ်ရှုနိုင်ရေးသည် အဓိကကျလှပါသည်။ အဖတ်မှန်မှ အနက်မှန် ဖော်ထုတ်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အတွက် ပျူအက္ခရာများကို တိကျစွာ ဖလှယ်နိုင်ရန် ပျူစာ အရေး သဘာဝ သုတေသနစာတမ်းများကို ပြုစုဖော်ထုတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခု စာတမ်းသည် လည်း ပျူစာ အရေးသဘာဝကို ထုတ်ဖော်ထားသော စာတမ်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

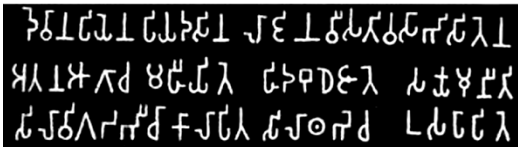
ပျူစာအရေးအသားများကို အိန္ဒိယအရေးအသားတို့မှ ရယူထားသည်ဆိုသော်လည်း သံရှည် (ဒီယသရ) အရေးသင်္ကေတ အသုံးတွေ့ရှိမှု အားနည်းလှပါသည်။ ပျူစာ ဖတ်ရာတွင် အာ-သရနှင့် အီ-သရ သင်္ကေတ ရေးသားမှုကို မတွေ့ရပါ။ ပထမ သံသယရှိဖွယ် အချက် ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယ သံသယရှိဖွယ် အချက်မှာ အစဉ်အလာ ဆရာကြီးများ၏ အက္ခရာဖလှယ်မှုတွင် အူ-သရ အဖြစ် ညွှန်းဆိုအသံလှယ်သော

* ဒေါက်တာ၊ တွဲဖက်ပါမောက္ခ၊ မြန်မာစာပေ၊ ပဲခူးတက္ကသိုလ်

အက္ခရာစာလုံးများတွင် အု-သရသံ အသုံးမရှိပါ။ ထို့အတူ အု-သရ အဖြစ် ညွှန်းဆို အသံလှယ်သော အက္ခရာများတွင် အူ-သရသံ အသုံးမရှိပါ။ ဒုတိယ သံသယရှိဖွယ် အချက်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချက်တို့ကြောင့် ပျူကမ္ဘာများတွင် တွေ့ရသော ဗျည်းယှဉ်သရ “အုအူ” ရေးသားမှုများ နှင့်ပတ်သက်သော သဘောသဘာဝများကို ဤစာတမ်းတွင် လေ့လာစိစစ်ဖော်ပြထားပါသည်။

ဗြာဟ္မီအရေးစနစ်မှ “အုအူ” အရေးပုံသွင်များ

ဗြာဟ္မီ အရေးအသားကို ဘီစီငါးရာက အိန္ဒိယနိုင်ငံ ထူပရွာနှင့် ဗလီရွာမှ ရသော ပြာခရိုက်ဘာသာသုံး ဗုဒ္ဓဓာတ်တော်အိုး ကမ္ဘာများသည် အစောဆုံး တွေ့ရ သော အထောက်အထားအဖြစ် ဖော်ပြကြသည်။^၁ ထိုအထောက်အထားနောက်တွင် ဗြာဟ္မီ အရေးအသား အထောက်အထား တွေ့လာရပြီး၊^၂ ဘီစီသုံးရာစု အသောက ကမ္ဘာများ ရေးထိုးမှုများသည် ဗြာဟ္မီ အရေးအသား၏ ထင်ရှားသော အထောက် အထားများအဖြစ် ဖော်ပြနိုင်ပါသည်။^၃

ပုံ (၁) အသောကကျောက်စာ ဗြာဟ္မီအက္ခရာ အရေးပုံသွင်

ဗြာဟ္မီ အက္ခရာပုံသွင်^၄ နှင့် အရေးစနစ်^၅ တို့တွင် အုအူ-သရများကို ဗျည်းယှဉ်သရ သင်္ကေတ^၆ များအဖြစ် အရေးပုံသွင်ဖော်ပြရာတွင် အု-သရ အတွက် တစ်ချောင်းငင် အရေးပုံသွင်နှင့် အူ-သရအတွက် နှစ်ချောင်းငင်အရေးပုံသွင်တို့ကို အသုံးပြုကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

^၁ သန်းထွန်း။ (၂၀၀၄)။ မြန်မာ့သမိုင်းပုံ။
^၂ Derenger, 1964, 321
^၃ Derenger, 1964, 321
^၄ Brahmi.
^၅ Brahmi.
^၆ Vowel Smoblay

ဤတွင် ဗြာဟ္မီ အက္ခရာ အရေးစနစ်ပုံသွင်များ၌ အက္ခရာ၏ ပုံသွင် အနေ အထားကို လိုက်၍ တစ်ချောင်းငင် ရေးဆွဲမှုနှင့် နှစ်ချောင်းငင် ရေးဆွဲမှုများတွင် အရေးပုံသွင် နှစ်မျိုးစီရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။^၁ အောက်ပါဇယားကို ကြည့်ပါ။

ပုံဇယား(၁)ဗြာဟ္မီ အ/အူ-သရ အရေးပုံသွင် နှစ်မျိုး

အလျားလိုက်အရေးပုံသွင် (အ၊အူ-သရ)စာလုံးသာဓက								
အက္ခရာစာလုံး	ကု	ဂု	စု	တု	ဒု	ဓု	ဗု	ဘု
ဗြာဟ္မီ(အု-သရ) အရေးပုံသွင်	𑀓	𑀔	𑀕	𑀖	𑀗	𑀘	𑀙	𑀚
အက္ခရာစာလုံး	ကူ	ဂူ	စူ	တူ	ဒူ	ဓူ	ဗူ	ဘူ
ဗြာဟ္မီ(အူ-သရ) အရေးပုံသွင်	𑀓	𑀔	𑀕	𑀖	𑀗	𑀘	𑀙	𑀚
ဒေါင်လိုက်အရေးပုံသွင် (အ၊အူ-သရ) စာလုံးသာဓက								
အက္ခရာစာလုံး	ဇု	ဏု	တု	ယု	ရု	လု	သု	ဟု
ဗြာဟ္မီ(အု-သရ) အရေးပုံသွင်	𑀛	𑀜	𑀝	𑀞	𑀟	𑀠	𑀡	𑀢
အက္ခရာ	ဇူ	ဏူ	တူ	ယူ	ရူ	လူ	သူ	ဟူ
ဗြာဟ္မီ(အူ-သရ) အရေးပုံသွင်	𑀛	𑀜	𑀝	𑀞	𑀟	𑀠	𑀡	𑀢

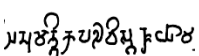

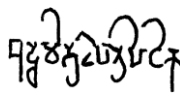
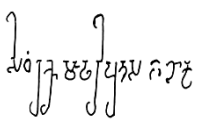
^၁ Buhler,1904, 37.

ဖော်ပြပါ တွေ့ရှိမှုအရ ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ အလျားလိုက်အသွင်^၁နှင့် ဒေါင်လိုက်အသွင်^၂ ဟူ၍ နှစ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

ဗြာဟ္မီပွား အိန္ဒိယအရေးခနစ်များမှ “အု၊အူ” အရေးပုံသွင်များ ပြောင်းလဲ ဖွံ့ဖြိုးလာမှု

ဗြာဟ္မီ အရေးအသားများသည် အသောကခေတ်၏ နောက်ပိုင်းတွင် အသုံး ပိုမိုတွင်ကျယ်ရုံမျှမက ဒေသအလိုက် လက်ရေးအသွင်ကွဲများ ဖြစ်လာသည်။^၃ သိသာသော အသွင်ကွဲများကို အေဒီ အစောပိုင်းကာလဟု ဖော်ပြကြပါသည်။^၄ မြောက်ပိုင်းအသွင်ကွဲများ^၅ နှင့် တောင်ပိုင်းအသွင်ကွဲများ^၆ အဖြစ် ဖော်ပြကြပါသည်။^၆ ဇယားကို ကြည့်ပါ။

ဇယား(၂) ဗြာဟ္မီအက္ခရာ မြောက်ပိုင်းအသွင်ကွဲများနှင့် တောင်ပိုင်းအသွင်ကွဲများ

စဉ်	မြောက်ပိုင်းအသွင်ကွဲများ			တောင်ပိုင်းအသွင်ကွဲများ		
	ခန့်မှန်း ကာလ	အက္ခရာ အမည်	အရေးပုံသွင်	ခန့်မှန်း ကာလ	အက္ခရာ အမည်	အရေးပုံသွင်
၁	AD 100	မထုရာ		AD 100	အန္တရ	
၂	AD 200	ကရှာ ထရာပ		AD 200	ဒက္ခိဏ	
၃	AD 300	ကနင်ရှက (ကုရှန်/ ဣခါက)		AD 300	ကလင်	

^၁ Buhler, 1904, 37.

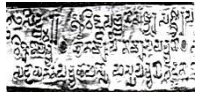
^၂ Buhler, 1904, 37.

^၃ Diringer, 1919, 137.

^၄ Diringer, 1919, 137.

^၅ Diringer, 1919, 137.

^၆ Diringer, 1919, 137.

၄	AD 400	ဂွေ	ဂွေဝိသုဒ္ဓိ	AD 400	ပလ္လဝ	ဂွေဝိသုဒ္ဓိ
၅	AD 500	ဂွေ(ရခိုင်)	ဂွေဝိသုဒ္ဓိ	AD 500	ကဒံပ	ဂွေဝိသုဒ္ဓိ
၆	AD 600	ပျူခေတ် ဂွေ၊သက္ကတ	ဂွေဝိသုဒ္ဓိ	AD 600	ပျူခေတ် ကဒံပ၊ပိဋ	

အထက်ပါဇယားတွင် တွေ့ရှိမှုအရ အိန္ဒိယ ဗြာဟ္မီအက္ခရာ စာအရေးအသား တို့သည် အေဒီ တစ်ရာစုမှ လေးရာစုအတွင်း ပြောင်းလဲမှု အသွင်ကွဲများသည် သိသာစွာ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။

အု၊အူ-ဗျည်းယှဉ်သရ အရေးအသွင်ကွဲများ ပြောင်းလဲမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အလျားလိုက် ရေးသော ဗြာဟ္မီ ဗျည်းယှဉ်သရ - အု၊အူ၏ ပြောင်းလဲမှုသဘောကို ရှေးအိန္ဒိယ စာအရေးအသားတို့နှင့် တိုက်ဆိုင်စိစစ်မှုအရ အောက်ပါအတိုင်း ပြောင်းလဲကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ဇယားကိုကြည့်ပါ။

ဇယား(၃) အလျားလိုက်ရေးသော ဗြာဟ္မီ ဗျည်းယှဉ်သရ-အု၊အူ ၏ ပြောင်းလဲမှုသဘော

မြောက်ပိုင်းအသွင်ပြောင်းလဲမှု							
အရေးပုံသွင်	ဗြာဟ္မီ	မထုရာ	ကရှာထရာပ	ကုရန်	ဂွေ	ဂွေ	ဂွေ
မှန်းဆကာလ	BC300	AD100	AD200	AD300	AD400	AD500	AD600
ကု	𑀓	𑀔	𑀕	𑀖	𑀗	𑀘	𑀙
ကူ	𑀚	𑀛	𑀜	𑀝	𑀞	𑀟	𑀠

တောင်ပိုင်းအသွင်ပြောင်းလဲမှု							
အရေးပုံသွင်	ဗြာဟ္မီ	အန္တရ	ဒက္ခိဏ	ကလံက	ပလ္လဝ	ကဒံပ	စာလုကျ
မှန်းဆကာလ	BC300	AD100	AD200	AD300	AD400	AD500	AD600
ကု	𑀓	𑀓	𑀓	𑀓	𑀓	𑀓	𑀓
ကူ	𑀓	𑀓	𑀓	𑀓	𑀓	𑀓	𑀓

ဟူ၍ တွေ့နိုင်ပါသည်။ လက်ရေးစရိုက်အရ ပြောင်းလဲနိုင်သော အခြေအနေများကို ဖော်ပြနိုင်ပါသည်။ ဒေါင်လိုက်ရေးသော ဗြာဟ္မီ ဗျည်းယှဉ်သရ- အု၊အူ၏ ပြောင်းလဲမှု သဘောကို ရှေးအိန္ဒိယ စာအရေးအသားတို့နှင့် တိုက်ဆိုင်စိစစ်မှုအရ အောက်ပါ အတိုင်း ပြောင်းလဲကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ဇယားကိုကြည့်ပါ။

ဇယား(၄) ဒေါင်လိုက်ရေးသော ဗြာဟ္မီ ဗျည်းယှဉ်သရ-အု၊အူ ၏ ပြောင်းလဲမှုသဘော

မြောက်ပိုင်းအသွင်ပြောင်းလဲမှု							
အရေးပုံသွင်	ဗြာဟ္မီ	မထုရာ	ကရာထရာပ	ကုရုန်	ဂုဗ	ဂုဗ	ဂုဗ
မှန်းဆကာလ	BC300	AD100	AD200	AD300	AD400	AD500	AD600
မု	𑀓	𑀓	𑀓	𑀓	𑀓	𑀓	𑀓
မူ	𑀓	𑀓	𑀓	𑀓	𑀓	𑀓	𑀓

တောင်ပိုင်းအသွင်ပြောင်းလဲမှု							
အရေးပုံသွင်	ဗြာဟ္မီ	အန္တရ	ဒက္ခိဏ	ကလံက	ပလ္လဝ	ကဒံပ	စာလုကျ
မှန်းဆကာလ	BC300	AD100	AD200	AD300	AD400	AD500	AD600
မူ	𑀓	𑀔	𑀕	𑀖	𑀗	𑀘	𑀙
မူ	𑀚	𑀛	𑀜	𑀝	𑀞	𑀟	𑀠

လက်ရေးစရိုက် ပြောင်းလဲမှုများဖြင့် စိစစ် ကြည့်နိုင်ပါသည်။ အလျားလိုက် ရေးသော ဗြာဟ္မီ ဗျည်းယှဉ် သရ-အု၊အု၏ ပြောင်းလဲမှု ကြိဆချက်များကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့နိုင်ပါသည်။

အလျားလိုက်ရေးသော အု-သရသင်္ကေတ (တစ်ချောင်းငင်)ပြောင်းလဲမှု

ဗြာဟ္မီတွင် “အလျားလိုက်ရေးသော အု-သရသင်္ကေတ (တစ်ချောင်းငင်)” သည် လက်ရေးစရိုက် သဘာဝအရ အောက်ပါအတိုင်း ပြောင်းလဲနိုင်ပါသည်။ အောက်ဖော်ပြပါပုံများသည် အက္ခရာစာလုံး၏ အောက်မှ ရေးဆွဲသော အသွင်မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ပုံစံ(၁)သည် အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်း အသွင်တွင် တွေ့နိုင်သည့် တစ်ချောင်းငင် အနေအထားမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

ပုံစံ(၁)

ပုံစံ (၂) (၃)သည် အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း အသွင်တွင် တွေ့နိုင်သည့် တစ်ချောင်းငင် အနေအထားမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

ပုံစံ(၂)

L > h > h > h > h

ပုံစံ(၃)

L > L > L > L > L

ဖော်ပြပါပုံစံများသည် ဗြာဟ္မီ အက္ခရာ အရေးသွင်ပြင်တွင် တွေ့နိုင်သော အလျားလိုက်ရေးသည့် အ-သရသင်္ကေတ (တစ်ချောင်းငင်)၏ ပြောင်းလဲမှုပုံစံ များပင် ဖြစ်ပါသည်။

အလျားလိုက်ရေးသော အ-သရသင်္ကေတ (နှစ်ချောင်းငင်) ပြောင်းလဲမှု

ဗြာဟ္မီတွင် “အလျားလိုက်ရေးသော အ-သရသင်္ကေတ (နှစ်ချောင်းငင်)” သည် လက်ရေးစရိုက်သဘာဝအရ အောက်ပါအတိုင်း ပြောင်းလဲနိုင်ပါသည်။ ဖော်ပြပါ ပုံစံ (၄) (၅)တို့သည် အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်း အသွင်တွင် တွေ့နိုင်သည့် နှစ်ချောင်းငင် အနေအထားမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

ပုံစံ(၄)

L > L > L > L > L

ပုံစံ(၅)

L > L > L > L > L

ပုံစံ (၆)သည် အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း အသွင်တွင် တွေ့နိုင်သည့် နှစ်ချောင်းငင် အနေအထားမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

ပုံစံ(၆)

L > h > h > h

ဖော်ပြပါ ပြောင်းလဲမှုများသည် အလျင်အမြန် ရေးဆွဲမှုကြောင့်^၁ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပြောင်းလဲမှုသဘာဝများပင် ဖြစ်ပါသည်။ များသောအားဖြင့် အထက်အောက် ရှည်သော အက္ခရာပုံတို့တွင် အသုံးပြုလေ့ရှိပါသည်။ ဤသို့အားဖြင့် ဗြာဟ္မီ အက္ခရာ အရေးသွင်ပြင်တွင် တွေ့နိုင်သော အလျားလိုက်ရေးသည့် အူ-သရ သင်္ကေတ (နှစ်ချောင်းငင်)၏ ပြောင်းလဲမှုပုံစံများပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဒေါင်လိုက်ရေးသော အူ-သရသင်္ကေတ (တစ်ချောင်းငင်) ပြောင်းလဲမှု

စာလုံးများကို စနစ်ကျအောင်၊ လှပအောင် ရေးဆွဲမှုများသည်လည်း ပြောင်းလဲတတ်သော သဘာဝရှိပါသည်။ ဗြာဟ္မီ အက္ခရာ အရေးအသားတွင် ဒေါင်လိုက်ရေးသော အူ-သရ သင်္ကေတ (တစ်ချောင်းငင်)သည် လှပအောင် ရေးဆွဲမှုများကြောင့် ပုံစံ (၇) နှင့် (၈)တွင် တွေ့ရသည့်အတိုင်း ပြောင်းလဲလာနိုင်သော တစ်ချောင်းငင် ပြောင်းလဲမှုသည် ပုံစံဖြစ်ပါသည်။ ပုံစံ (၇)သည် ပျူစာများတွင် တွေ့ရသော တစ်ချောင်းငင်အသွင် ဖြစ်ပါသည်။

ပုံစံ(၇)

ပုံစံ (၈)သည် အေဒီ (၂)ရာစု တောင်ပိုင်း ဒက္ခိဏစာလုံး၊ ကလင်္ဂစာလုံးတို့တွင် တွေ့ရသော တစ်ချောင်းငင် ရေးဆွဲမှုအသွင် ဖြစ်ပါသည်။

ပုံစံ(၈)

ဗြာဟ္မီ အက္ခရာ အရေးအသားတွင် “ဒေါင်လိုက်ရေးသော အူ-သရ သင်္ကေတ (တစ်ချောင်းငင်)” သည် လက်ရေးစရိုက် သဘာဝအရ အောက်ပါအတိုင်း ပြောင်းလဲနိုင်ပါသည်။ ဖော်ပြပါ ပုံစံ (၉)သည် အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း အသွင်တွင် တွေ့နိုင်သည့် တစ်ချောင်းငင် အနေအထားမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

^၁ စံသာအောင်၊ ၁၉၇၄၊ ၆၈။

^၂ စံသာအောင်၊ ၁၉၇၄၊ ၆၈။

ၤ > ၵ > ၶ

ပုံစံ(၉)

ပုံစံ(၁၀)သည် အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်းအသွင်တွင် တွေ့နိုင်သည့် တစ်ချောင်းငင် အနေအထားမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

ၤ > ၵ > ၶ

ပုံစံ(၁၀)

ဖော်ပြပါ ပြောင်းလဲမှုပုံစံများသည် အလျှင်အမြန် ရေးဆွဲမှုကြောင့် ပြောင်းလဲသော တစ်ချောင်းငင် အရေးသွင်ပြင်များအဖြစ် တွေ့နိုင်ပါသည်။ ဤသည် တို့မှာလည်း ဗြာဟ္မီ အက္ခရာ အရေးသွင်ပြင်တွင် တွေ့နိုင်သော ဒေါင်လိုက်ရေးသည့် အူ-သရ သင်္ကေတ(တစ်ချောင်းငင်)၏ ပြောင်းလဲမှုပုံစံများပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဒေါင်လိုက်ရေးသော အူ-သရ သင်္ကေတ (နှစ်ချောင်းငင်) ပြောင်းလဲမှု

ဗြာဟ္မီအက္ခရာ အရေးအသားတွင် “ဒေါင်လိုက်ရေးသော အူ-သရ သင်္ကေတ (နှစ်ချောင်းငင်)” သည် လက်ရေးစရိုက်သဘာဝအရ အောက်ပါအတိုင်း ပြောင်းလဲနိုင် ပါသည်။ ဖော်ပြပါ ပုံစံ (၁၁)သည် အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း အသွင်တွင် တွေ့နိုင်သည့် နှစ်ချောင်းငင် အနေအထားမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

ၸ > ၷ > ၸ > ၹ > ၺ

ပုံစံ(၁၁)

ပုံစံ(၁၁)

ပုံစံ(၁၂)သည် အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်း အသွင်တွင် တွေ့နိုင်သည့် နှစ်ချောင်းငင် အနေအထားမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

π > π > π > π > π

ပုံစံ(၁၂)

ဖော်ပြပါ ပြောင်းလဲမှုများသည်လည်း အလျင်အမြန် ရေးဆွဲမှုကြောင့်^၁ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပြောင်းလဲမှုသဘာဝများပင် ဖြစ်ပါသည်။ များသောအားဖြင့် အထက်အောက် မရှည်သော ပုံမှန်အက္ခရာပုံတို့တွင် အသုံးပြုလေ့ ရှိပါသည်။ ဤအနေအထားသည်လည်း ဗြာဟ္မီအက္ခရာ အရေးသွင်ပြင်တွင် တွေ့နိုင်သော ဒေါင်လိုက်ရေးသည့် အု-သရ သင်္ကေတ (နှစ်ချောင်းငင်)၏ ပြောင်းလဲမှုပုံစံများပင် ဖြစ်ပါသည်။

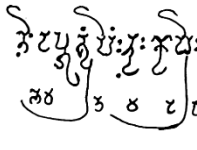
ပျူစာများတွင် တွေ့ရသော “အု၊အူ” အရေးပုံသွင်များ

ပျူကမ္ဘည်းများဟု ဆိုရာတွင် ပါဠိ၊ သက္ကတ စာပေများကို ရေးသား ထားသော ကမ္ဘည်းစာများကို မဆိုလိုပါ။ ပါဠိ၊ သက္ကတ စာပေမဟုတ်သည့် ပျူဘာသာစကားဖြင့် ရေးထိုးထားသော စာများကိုသာ ဆိုလိုပါသည်။^၂ စုဆောင်း ရရှိသရွေ့ ပျူကမ္ဘည်းစာများတွင် တွေ့ရသော အု၊ အူ အရေးပုံသွင်များကို ဖော်ပြ လိုပါသည်။

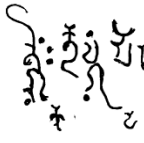
လေ့လာတွေ့ရှိမှု အနေအထားအရ ပျူဗျည်းယှဉ်သရ အု၊ အူ အရေး သွင်ပြင် သုံးမျိုး တွေ့ရပါသည်။ ပထမ ဖော်ပြလိုသော တစ်မျိုးမှာ “ဂ/ါက/” ရေးသားမှု အရေးသွင်ပြင် ဖြစ်ပါသည်။ အက္ခရာပုံတွေ့ရှိမှု အနေအထားအရ “ဂ” ဟူသော အရေးပုံသွင်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။ စာလုံး၏အောက်မှ ယာဘက်သို့စောင်း၍ အဖျားတွင် အထက်သို့ အနည်းငယ်ကွေးသော မျဉ်းဖြောင့်ပုံ ဖြစ်ပါသည်။ ဖော်ပြပါ ဗျည်းယှဉ် သရ သင်္ကေတ (တစ်ချောင်းငင်) အသုံးကို ပျူ ဂ-ငယ် အက္ခရာ တစ်ခုတည်း တွင်သာ အသုံးပြုကြောင်း အေဒီ (၈)ရာစု မတိုင်မီ ပျူကမ္ဘည်းစာတို့တွင် တွေ့ရ ပါသည်။ သာဓကအချို့ ကောက်နုတ်ဖော်ပြရသော် ဟန်လင်းဦးဆောင်းယာ ကျောက်စာ ကြောင်းရေ (၃)တွင်-

^၁ စံသာအောင်၊ ၁၉၇၄၊ ၆၈။

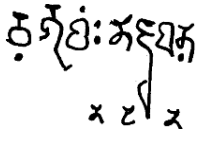
^၂ ကမ္ဘည်းစာစာရင်းတွင်ကြည့်ပါ။

 = တိုး ဒ ပုဒ် ပိုးနွဲ့ ကွော ပြး
၈၈ ၁ ၂ ၃ ၄ ၅ ၆ ၇ ၈ ၉ ၁၀

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မင်တဲကုန်း ရှစ်မြောက်ကျောက်စာတိုင် ကြောင်းရေ (၂၃)တွင်-

 = နိုး ဝ ဝံ ပမ
၁ ၂ ၃ ၄ ၅ ၆ ၇ ၈ ၉ ၁၀

ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သရေခေတ္တရာ ဘုရားထောင်အရိုးအိုးပျူစာ ကြောင်းရေ (၁)တွင်-

 = ဝံရံပုံး န ဇ န
၁ ၂ ၃ ၄ ၅ ၆ ၇ ၈ ၉ ၁၀

ဟူ၍လည်းကောင်း တွေ့ရပါသည်။ ရှားပါးသောအရေးသွင်ပြင် ဖြစ်ပါသည်။ ပုဂံ မြစေတီကျောက်စာတွင်လည်း တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ပျူကမ္မည်းစာတို့တွင် “ဝံ”၏ အရေးသွင်ပြင်သည် တသမတ်တည်း ပြောင်းလဲမှုမရှိ တွေ့ရပါသည်။ ယင်းသို့ ရေးသားမှုအပ အူ-သရ သင်္ကေတ (တစ်ချောင်းငင်)အသုံး မတွေ့ရပါ။

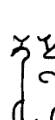
ဖော်ပြပါ အူ-သရ သင်္ကေတ (တစ်ချောင်းငင်) အသုံးကို ခင်ဘကုန်း ငွေကြုတ်အခြေအနားပျူစာတွင် မင်း၊ မိဖုရား ဘွဲ့ဖော်ပြမှု၌ “နှ=ဘု” ဟူသော ရေးထိုးမှုကို တွေ့ရသည်။ ထိုမှတစ်ပါး အခြားပျူကမ္မည်းများတွင် မတွေ့ရဘဲ၊ မြစေတီ ကျောက်စာ ပျူမျက်နှာတွင် “နှ= တု”၊ “နှ= မွှ” ဟူသော အရေးသွင်ပြင်များကို တွေ့ရလေသည်။ သို့သော် ပျူစာပေခေတ် တလျှောက်လုံးတွင် “နှ=ဘု”၊ “နှ=တု” ဟုသာ ရေးသားလေ့ရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ငွေကြုတ်အခြေအနား ပျူစာနှင့် မြစေတီကျောက်စာ ပျူမျက်နှာတို့ရှိ အရေးသွင်ပြင်မှာ အစဉ်အလာ အရေးအသားမှ သွေဖည်နေသော အရေးအသားဖြစ်၍ ထူးခြားမှုအဖြစ် မှတ်ယူပါသည်။

ဒုတိယ ဖော်ပြလိုသောတစ်မျိုးမှာ ပျူစာတွင် တွေ့ရသော ထက်အောက် ရှည်လျားသည့် ပျူစာလုံးများဖြစ်သည့်(က၊ ည၊ ရ၊ င=ရရစ်)တို့တွင် တွေ့ရသော “နှ =ကု/က/၊ နှ =ည/ါညက/ နှ =ရ/ပက/ နှ =ကြူ/ပက/” ဟူသော အရေး သွင်ပြင်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။ ပျူကျောက်စာတိုင်းတွင် တသမတ်တည်း သုံးသော အရေးသွင်ပြင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် “နှ = ကု၊ နှ = ရ၊ နှ = ကြူ” ဟူ၍ အူ-သရ သင်္ကေတ သုံးသော အရေးစနစ်သွင်ပြင်ကိုမူ မတွေ့ရပါ။ သို့သော် မြစေတီ ကျောက်စာ

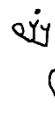
တစ်ခုတည်းတွင်သာ “ = ဝိသြား” ဟူသော အု-သရ သင်္ကေတ (နှစ်ချောင်းငင်) အရေးသွင်ပြင် တစ်ခုတည်းကိုသာ တွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပျူစာရေးသားမှုတွင် မြစေတီကျောက်စာပါ “သြား” စကားလုံးမှအပ ပျူ “က၊ ည၊ ရ၊ ငြ” စာလုံးများတွင် အု-သရ သင်္ကေတ(နှစ်ချောင်းငင်) အရေးသွင်ပြင် မရှိကြောင်း ဖော်ပြနိုင်ပါသည်။

ထိုအပြင် ထူးခြားမှုတစ်ရပ်အဖြစ် ပျူစာရေးသားမှုတို့တွင် “ဝ” ကို “ဝ်” ဟူသော ထက်အောက် ရှည်လျားစွာရေးဆွဲသည့် အု-သရ သင်္ကေတ (တစ်ချောင်းငင်) စနစ်ကိုသာ သုံးလေ့ရှိပါသည်။ သို့သော် ဟရိဝိကြမ အရိုးအိုး ပတ်လည်ပျူစာတွင်- “ = တိဖျှော့” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သီဟဝိကြမအရိုးအိုး ပတ်လည်ပျူစာ တွင်- “ = တိဖျှော့” ဟူ၍လည်းကောင်း ရေးထိုးမှုကို တွေ့ရပါသည်။ နေရာ ကြုံလို၍ ရေးခြင်းဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။

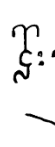
တတိယ ဖော်ပြလိုသော တစ်မျိုးမှာ ပျူစာတွင် တွေ့ရသော ထက်အောက် ရှည်လျားသည့် အု-သရ သင်္ကေတ(တစ်ချောင်းငင်) ရေးသားမှု ဖြစ်ပါသည်။ ပျူစာလုံး “ဂ”၊ “က၊ ည၊ ရ၊ ငြ” တို့မှအပ ကျန်ပျူစာလုံးများအားလုံးတွင် အသုံးပြု ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာ ပျူစာလုံး၏အခြေမှ စာကြောင်း၏ အခြေအထိတိုင်အောင် ရေးဆွဲရပြီး၊ အထက်သို့ လက်ယာရစ်လှည့်ကာ မူလမတ်မျဉ်းကို ပြန်ထိသည်အထိ ရေးဆွဲရသော အု-သရ သင်္ကေတ (တစ်ချောင်းငင်) ရေးသားမှု ဖြစ်ပါသည်။ သာကေ ဆောင်ရသော် မိုင်းမောမြန်ဒီကျောက်စာ၊ ကြောင်းရေ (၇)တွင်-

 = တမ္ဗုး တိ
၂၃၂၃ န

ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သဲကုန်း ပျူကျောက်စာ ကြောင်းရေ (၄)တွင်-

 = ယံညးပူနံပံး

ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သူရိယဝိကြမအရိုးအိုးအောက်ခံ မျက်နှာ ကြောင်းရေ(၅)တွင်-

 = ဣဒေကန္တိတုးတို့ဒေခံ

ဟူ၍လည်းကောင်း ရေးသားဖော်ပြမှုတွင် ပါဝင်သည့် “မ၊ ဣ၊ ပူ၊ တု” စာလုံး တို့၏ အု-သရ သင်္ကေတ (တစ်ချောင်းငင်) ရေးသားမှုမျိုး ဖြစ်ပါသည်။ ပျူစာလုံး “ခ၊ င၊ စ၊ ဆ၊ ဇ၊ ဌ၊ ဍ၊ တ၊ ထ၊ ဒ၊ ဓ၊ န၊ ပ၊ ဖ၊ ဗ၊ ဘ၊ မ၊ လ၊ ဝ၊ သ၊ ဟ” ဟူသော (၂၁)လုံးနှင့် ယှဉ်တွဲနိုင်ပါသည်။ ပျူစာအရေးအသား စတင်ချိန်မှ အေဒီ တစ်ဆယ့်နှစ်ရာစု အထိ တွေ့ရသော အု-သရ သင်္ကေတ (တစ်ချောင်းငင်) ရေးသားမှု သွင်ပြင် ဖြစ်ပါသည်။

ပျူစာများတွင်တွေ့ရသော အစက်စနစ်များနှင့် အု-သရ သင်္ကေတ ယှဉ်တွဲမှု

ပျူစာရေးသားမှုများတွင် အစက်သင်္ကေတ ရေးသားမှုများ ပါဝင်နေသည်ကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ ထိုအစက်စနစ်များတွင် စာလုံး၏အထက်မှ အစက်သင်္ကေတ မပါသော (-) အစက်သင်္ကေတ ရေးသားမှုစနစ်နှင့် စာလုံး၏အထက်မှ အစက် သင်္ကေတပါသော (◌) အစက်သင်္ကေတ ရေးသားမှုစနစ် ဟူ၍ တွေ့ရပါသည်။^၁

ပျူစာ အရေးအသားမှ အစက်ဖော်ပြမှုတွင် ◌ (အောက်တစ်စက်)၊ ◌ (ဘေးနှစ်စက်)၊ ◌ (အောက်တစ်စက်နှင့် ဘေးနှစ်စက်)၊ ◌ (ဘေးသုံးစက်) တို့ ဖြစ်ပါသည်။^၂ ထိုသင်္ကေတများကို စာလုံးအထက် အစက်မပါသောစနစ်တွင် “အ-သရ၊ အိ-သရ၊ အု-သရ၊ အေ-သရ၊ အော-သရ” တို့နှင့် ယှဉ်တွဲကာ အသုံးပြုနိုင် ပါသည်။^၃ စာလုံးအထက် အစက်ပါသောစနစ်တွင် “(◌) အံ-သရ၊ (◌) အိ-သရ၊ (◌) အုံ-သရ” တို့နှင့် ယှဉ်တွဲ အသုံးပြုနိုင်ကြောင်းလည်း တွေ့ရပါသည်။^၄ ထိုအခါ သရ တစ်ခုစီအတွက် သရသင်္ကေတ ယှဉ်တွဲနိုင်မှု အနေအထားများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ရရှိပါသည်။^၅

ဇယား(၅) သရသင်္ကေတတစ်ခုစီတွင် အသံကွဲပြ အစက်သင်္ကေတ ယှဉ်တွဲနိုင်မှု

^၁ မောင်မောင်ဆွေ၊ ၂၀၁၂၊ ၂။
^၂ မောင်မောင်ဆွေ၊ ၂၀၁၂၊ ၂။
^၃ မောင်မောင်ဆွေ၊ ၂၀၁၂၊ ၃-၅။
^၄ မောင်မောင်ဆွေ၊ ၂၀၁၂၊ ၆-၈။
^၅ မောင်မောင်ဆွေ၊ ၂၀၁၂၊ ၅၊ ၉။

	နိမ့်မြင့်သံ(၁)	နိမ့်မြင့်သံ(၂)	နိမ့်မြင့်သံ(၃)	နိမ့်မြင့်သံ(၄)	နိမ့်မြင့်သံ(၅)
	ပျူ-သရ သင်္ကေတ	အောက် အစက်တစ်ခု	ယာဘေး အစက်(၂)ခု	အောက်(၁)စက် ယာဘေး(၂)စက်	ယာဘေး အစက်(၃)ခု
အ-သရသင်္ကေတ၏ အစက်ယှဉ်တွဲမှု	—	—	—:	—:	—:
အိ-သရသင်္ကေတ၏ အစက်ယှဉ်တွဲမှု	၂	၂	၂:	၂:	
အု-သရသင်္ကေတ၏ အစက်ယှဉ်တွဲမှု	၂	၂	၂:	၂:	
	၂	၂			
	၂				
အေ-သရသင်္ကေတ၏ အစက်ယှဉ်တွဲမှု	၂	၂	၂:	၂:	
	၂	၂	၂:	၂:	
အော-သရသင်္ကေတ ၏အစက်ယှဉ်တွဲမှု	၂	၂	၂:	၂:	
	၂	၂	၂:	၂:	
	၂	၂	၂:	၂:	
အံ-သရသင်္ကေတ၏ အစက်ယှဉ်တွဲမှု	၂	၂	၂:	၂:	
အိ-သရသင်္ကေတ၏ အစက်ယှဉ်တွဲမှု	၂	၂	၂: ၂:	၂:	
အို-သရသင်္ကေတ၏ အစက်ယှဉ်တွဲမှု	၂	၂	၂:		
	၂	၂			

ဖော်ပြပါ ယှဉ်တွဲနိုင်မှုစနစ်ကြောင့် ပျူစာများသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဒေသသုံး ဘာသာစကားများကဲ့သို့ အသံတို၊ အသံရှည် စနစ်ကို ဖော်ပြသော တစ်ချောင်းငင် နှစ်ချောင်းငင် အရေးစနစ်အစား တစ်ချောင်းငင်စနစ်ကိုသာ သုံး၍ နှစ်ချောင်းငင် စနစ်သုံးသော အသံရှည်စနစ်မှ အသံသည် အစက်သင်္ကေတ အရေးစနစ်တွင် ပါဠိဟန် ရှိသောကြောင့် သင်္ကေတ မထပ်စေရန် နှစ်ချောင်းငင်စနစ်ကို အသုံးပြုဟန် မတူပေ။ ထိုအချက်ကို အိ-သရ သင်္ကေတ (လုံးကြီးတင်ဆံခတ်) အရေး မရှိကြောင်း

ဆရာဦးသာမြတ်က ထောက်ပြဘူးပါသည်။^၁ အာ-သရ သင်္ကေတ အသုံးမှာလည်း ပြောပလောက်အောင် မတွေ့ရပါ။ ထို့ကြောင့် ပျူအရေးစနစ်တွင် သံရှည်ကိုပြသော “အာ၊ အီ၊ အူ” သရသင်္ကေတ ရေးသားမှုများ မရှိကြောင်း ဖော်ပြနိုင်ပါသည်။

^၁ သာမြတ်၊ ၁၉၆၂၊ အမှာစာ။

ဇယား(၆) ဗျည်းယုဉ်သရ အု၊ အူ ပြောင်းလဲဖွံ့ဖြိုးလာမှု နှိုင်းယှဉ်ပြဇယား^၁

		Horizontal Type Vowel symbols of "u"						Vertical Type Vowel symbols of "u"			
		Ku	Kau	gu	gau	tu	tau	nu	nau	mu	mau
Brahmi Script	BC-3	𑀓	𑀔	𑀕	𑀖	𑀗	𑀘	𑀙	𑀚	𑀛	𑀜
	BC-1	𑀓	𑀔	𑀕	𑀖	𑀗	𑀘	𑀙	𑀚	𑀛	𑀜
Northern Indian Scripts	AD-2	𑀓	𑀔	𑀕	𑀖	𑀗	𑀘	𑀙	𑀚	𑀛	𑀜
	AD-4	𑀓	𑀔	𑀕	𑀖	𑀗	𑀘	𑀙	𑀚	𑀛	𑀜
	AD-7	𑀓	𑀔	𑀕	𑀖	𑀗	𑀘	𑀙	𑀚	𑀛	𑀜
Southern Indian Scripts	AD-3	𑀓	𑀔	𑀕	𑀖	𑀗	𑀘	𑀙	𑀚	𑀛	𑀜
	AD-4	𑀓	𑀔	𑀕	𑀖	𑀗	𑀘	𑀙	𑀚	𑀛	𑀜
	AD-6	𑀓	𑀔	𑀕	𑀖	𑀗	𑀘	𑀙	𑀚	𑀛	𑀜
		Horizontal Type Vowel symbols of "u"						Vertical Type Vowel symbols of "u"			

^၁ PL Gupta Acient & Medieval Indian Alphabets Tables; ဝဂံ၊ ဝင်းယ၊ အင်းဝ၊ မြန်မာကျောက်ထွင်း အက္ခရာပုံများ။ ၁၉၇၉၊ နောက်ဆက်တွဲဇယားများ။ JG-Buhler, 1904, Indian Palaeography; D. Diringer, 1949, The Alphabets; B. Pandey, 1957, Indian Palaeography; ဦးသာမြတ်၊ ၁၉၆၃၊ ပျူဖတ်စာ။ ဦးမြ၊ ၁၉၆၁၊ မြန်မာ အက္ခရာ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ။ ဦးသာမြတ်၊ ၁၉၅၆၊ မွန်မြန်မာ အက္ခရာသမိုင်း။ ဦးစံသာအောင်၊ ၁၉၇၄၊ ၆-ရာစုနှင့် ယင်းမတိုင်မီ ရခိုင်ပြည်သုံး အက္ခရာများနှင့်၊ ၁၉၇၅၊ အာနန္ဒစန္ဒြရုတ်ရာစု ရခိုင်ဝေသာလီမင်း၊ ဒေါသန်းဆွေ၊ ၁၉၉၂၊ ပျူစာခင် ရွှေပေလွှာ လေ့လာချက်။ ပျူကမ္ဘည်းစာများ။ -တို့ရှိ စာလုံးများကိုညှိနှိုင်း ပြုစုထားသည်။

		Ku	Kau	gu	gau	tu	tau	nu	nau	mu	mau
Pyu Script	AD-3	𑄎		𑄏		𑄐		𑄑		𑄒	
	AD-5	𑄓		𑄔		𑄕		𑄖		𑄗	
	AD-12	𑄘		𑄙		𑄚		𑄛		𑄜	
Mon Script	AD-12	𑄝	𑄞	𑄟	𑄠	𑄡	𑄢	𑄣	𑄤	𑄥	𑄦

ပျူစာများတွင် တစ်ချောင်းငင်(အု-သရ) အရေးသင်္ကေတသာရှိခြင်း

ဤတွင် ဖော်ပြပါ အု-သရ သင်္ကေတ (တစ်ချောင်းငင်) ရေးသားမှုနှင့် ပတ်သက်သော ဖတ်ရှုမှု ကွဲလွဲချက်အချို့ကို တွေ့ရပါသည်။ သာဓကအချို့ ကောက်နုတ်ပြရသော်- မြစေတီပျူစာ ကြောင်းရေး (၇)တွင်- 𑄎𑄑 = 𑄎𑄑ကို ဆရာဦးသာမြတ်က (ဥမ္မဒါ) ဟူ၍ ဖတ်ထားပါသည်။^၁ ဒုတိယအပိုင်း စာလုံး အခြေမှ “𑄎” ဥသင်္ကေတကို “𑄎” မှ “တု” နှင့်ယှဉ်၍ အု-သရသင်္ကေတ (နှစ်ချောင်းငင်)အဖြစ် ဖတ်ရှုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အတူ မြစေတီပျူစာ ကြောင်းရေး (၂၂)တွင်လည်း

𑄎𑄑𑄒𑄓𑄔𑄕 = 𑄎𑄑𑄒𑄓𑄔𑄕 = 𑄎𑄑𑄒𑄓𑄔𑄕
(သာမြတ်-ဂေါဗုဓဝံတွံ၊ ပိးဆဲတဒံ)

ဟူ၍ ဖတ်ရှုထားပါသည်။^၂ ဤသို့ဖတ်သည့်အတွက် “𑄎” သင်္ကေတဖြင့်ရေးသော စာလုံးများတွင် “အု-သရ သင်္ကေတ (တစ်ချောင်းငင်)” ရေးထုံး မရှိရာရောက် ပါသည်။ အု-သရဖြင့် ဖတ်ပါက အု-သရ သင်္ကေတ (နှစ်ချောင်းငင်) ရေးထုံး မရှိရာရောက်ပါသည်။ သတိပြုဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။

^၁ သာမြတ်၊ ၁၉၆၃၊ ၅၇၊ ၅၈။
^၂ သာမြတ်၊ ၁၉၆၃၊ ၆၀၊ ၆၁။

မြစေတီ ပျူကျောက်စာ ရေးထိုးချိန်သည် ပျူယဉ်ကျေးမှု ကွယ်ပျောက်ပြီး ပါဠိ၊ သက္ကတ၊ မွန်၊ မြန်မာစာများ အားကောင်းသောကာလ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြစေတီပျူစာတွင် ကြောင်းရေး(၂၂)မှ “၂= ဆဲ” ရေးသားမှုမျိုး၊ ကြောင်းရေး (၂၄-၂၅)မှ “၂= နိဩဇော် (က)၊ ၂= နိဩဇော် (ခ) ရေးသားမှုမှ “ဩဇော်” ရေးသားမှုမျိုးမှာ ပျူဖတ်စာပါ (က-မ-ချ)စနစ်^၁ နှင့် ကွဲနေရုံသာမက သက္ကတ ဘာသာအတွက် ရေးသားလေ့ရှိသော ဂုဗ္ဗ၊ နာဂရီ အက္ခရာအသွင်များ ဖြစ်ကြောင်း^၂ တွေ့ရသည်။ “ဇော်” ရေးသားမှုမှာလည်း မြန်မာဘာသာတွင် သုံးသော “သဝေထိုး ရေးချရေးထိုး” စနစ်ကို သုံးထားသည် မြန်မာဟန် လွှမ်းနေသည်ဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြစေတီပျူစာသည် ခေတ်ပြိုင်စာပေများ၏ လွှမ်းမိုးမှု များစွာခံနေရသော အခြေအနေရှိကြောင်း မှန်းဆနိုင်ပါသည်။

ဖော်ပြခဲ့သော ဗျည်းယဉ်သရ “အ-သရ သင်္ကေတ (တစ်ချောင်းငင်)”ကို ကလံကစာလုံး ဧကပထ အရေးအသား အမရဝတီကျောက်စာတွင်လည်း တွေ့ရသည်။^၃ ဖော်ပြရသော်-

“၂= နိဩဇော် (က)၊ ၂= နိဩဇော် (ခ) ရေးသားမှုမှ “ဩဇော်” ရေးသားမှုမျိုးမှာ ပျူဖတ်စာပါ (က-မ-ချ)စနစ်^၁ နှင့် ကွဲနေရုံသာမက သက္ကတ ဘာသာအတွက် ရေးသားလေ့ရှိသော ဂုဗ္ဗ၊ နာဂရီ အက္ခရာအသွင်များ ဖြစ်ကြောင်း^၂ တွေ့ရသည်။ “ဇော်” ရေးသားမှုမှာလည်း မြန်မာဘာသာတွင် သုံးသော “သဝေထိုး ရေးချရေးထိုး” စနစ်ကို သုံးထားသည် မြန်မာဟန် လွှမ်းနေသည်ဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြစေတီပျူစာသည် ခေတ်ပြိုင်စာပေများ၏ လွှမ်းမိုးမှု များစွာခံနေရသော အခြေအနေရှိကြောင်း မှန်းဆနိုင်ပါသည်။

ဟု ရေးထိုးမှုတွင် ဖြစ်ပါသည်။ “ပု”တွင် ရေးဆွဲသော အ-သရ သင်္ကေတ (တစ်ချောင်းငင်)သည် အစောပိုင်း ပျူစာလာ အ-သရ သင်္ကေတ (တစ်ချောင်းငင်) နှင့် ဆင်ပါသည်။ ဟန်လင်းသင်္ချိုင်း ပျူကျောက်စာ ကြောင်းရေး(၂)တွင် “လု” ဟူသော ရေးသားမှုတွင် “၂” “၂” အသွင်ကို တွေ့ရသည်။ ကလံကစာလုံးပါ တစ်ချောင်းငင် အသုံးနှင့် ဆင်တူလေသည်။ လက်ရေးစရိုက် ပြောင်းလဲမှု အနေအထားအရ-

၂ > ၂ > ၂ > ၂ > ၂ > ၂

ဟူ၍ ဖော်ပြနိုင်ပါသည်။ ဖော်ပြပါ ပြောင်းလဲမှုပုံစံအတိုင်း အောက်ခြေအကွေးသည် နောက်ပိုင်းတွင် ဆက်သွားဟန် ရှိလေသည်။ မိုင်းမောမြန်မာပျူကျောက်စာ ကြောင်းရေး

^၁ သာမြတ်၊ ၁၉၆၃၊ ၂-၃။
^၂ စံသာအောင်၊ ၁၉၇၅၊ ၆၆-၆၈။
^၃ သန်းထွန်း၊ ၂၀၀၄၊ ၉၅။

(၅)တွင် “ $\begin{matrix} \text{၇} \\ \text{၇} \end{matrix}$ = တွဲ ” နှင့် ကြောင်းရေ (၆)တွင် “ $\begin{matrix} \text{၇} \\ \text{၇} \end{matrix}$ = တု မှ ” ရေးသားမှုတို့မှာ ထိုသဘောကို သက်သေထူနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပျူစာ အရေးအသားတွင် ဖော်ပြပါ တစ်ချောင်းငင်ပုံစံသာရှိ၍၊ ယင်းနှင့် အစက်သင်္ကေတ တစ်ခုခုယှဉ်တွဲကာ အူ-သရ အသံ ရရှိနိုင်သောကြောင့် ပျူစာ အရေးအသား စနစ်တွင် အူ-သရ သင်္ကေတ (တစ်ချောင်းငင်) သာရှိ၍ အူ-သရ သင်္ကေတ (နှစ်ချောင်းငင်) ရေးထုံးမရှိကြောင်း ဖော်ပြနိုင်ပါသည်။

ပျူယဉ်ကျေးမှုကာလတွင် ခေတ်ပြိုင် အရေးအသားများဖြစ်သော သက္ကတ စာပေများကို ပျူအက္ခရာ ပျူစာလုံးဖြင့် အသံလှယ်ရေးလေ့မရှိပါ ဂုပ္ပ အက္ခရာ၊ နာဂရီ အက္ခရာ တစ်ခုခုဖြင့် ရေးလေ့ရှိပါသည်။ ထို့အတူ ပါဠိစာပေကိုလည်း ပျူစာလုံးဖြင့် အသံလှယ်ရေးလေ့မရှိပါ အိန္ဒိယ တောင်ပိုင်းသုံး ပလ္လဝ အက္ခရာ၊ ကဒံပ အက္ခရာ တစ်ခုခုဖြင့်သာ ရေးလေ့ရှိပါသည်။ ခင်ဘရွှေပေလွှာသည် ထိုအမျိုးအစားတွင် ပါဝင်၍ အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းသုံး အက္ခရာသာဖြစ်ပြီး ပျူစာ၊ ပျူအက္ခရာ ပျူအရေးအသား မဟုတ်ပါ။ ယင်း ပါဠိစာ၊ သက္ကတစာ တို့တွင် နှစ်ချောင်းငင်စနစ် တွေ့နိုင်ကောင်း သော်လည်း ပျူစာမဟုတ်၍ ချန်လှပ်ခဲ့ပါသည်။ ဘာသာစကား သဘာဝ ခြားနားနေ သည့်အတွက် ပျူတို့၏ စာအရေးစနစ်တွင် “ ၇ ” ၊ “ ၇ ” ၊ “ ၇ ” ဟူသော အူ-သရ သင်္ကေတ (တစ်ချောင်းငင်) ပုံသွင် သုံးမျိုးသာ ဗျည်းအက္ခရာတို့၏ သဏ္ဍာန်ကို လိုက်၍ အသုံးပြုကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ပျူစာအရေးအသားကို လေ့လာရာတွင် ရှေးအိန္ဒိယ အရေးအသားစနစ်များမှ ရယူထားသော်လည်း ပုံတူရယူထားခြင်း မဟုတ်ပေ။ ဘာသာစကားသွင်ပြင် ကွဲပြား သည့်အတွက် မိမိဘာသာစကားနှင့် ဆီလျော်အောင် ပြုပြင်မွမ်းမံ ဖန်တီးထားမှု များဖြင့် ရယူထားလေသည်။ ဤတွင် ရှေးအိန္ဒိယ အရေးအသားတွင် တွေ့ရခဲ့လှသော အစက်သင်္ကေတစနစ်များဖြင့် နိမ့်မြင့်သံများကို သင်္ကေတပြုထားရာ ပျူတို့အတွက် အပိုဖြစ်သွားသော ရှေးအိန္ဒိယဒေသသုံး သံရှည်သရသင်္ကေတ အရေးသွင်ပြင်များ ဖြစ်သော အာ၊ အီ၊ အူ သရသင်္ကေတစနစ်များကို ပျူတို့ အသုံးမပြုခဲ့ကြပေ။ ယင်း တို့ကို အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းသုံး အက္ခရာဖြင့်ရေးသော ပျူခေတ် ဗုဒ္ဓစာပေ ကောက်နုတ်ချက် များတွင်သာ တွေ့နိုင်ပါသည်။ ဤသို့အားဖြင့် ပျူတို့၏ စာအရေး စနစ်တွင် “ ၇ ” ၊ “ ၇ ” ၊ “ ၇ ” ဟူသော အူ-သရ သင်္ကေတ (တစ်ချောင်းငင်) ပုံသွင် သုံးမျိုးသာ ဗျည်းအက္ခရာတို့၏ သဏ္ဍာန်ကိုလိုက်၍ အသုံးပြုကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။

၇၂

“၇” ပုံသွင်ကို ပျူ “ဂ” - ဗျည်းအက္ခရာ တစ်ခုတည်းအတွက်သာ သုံးပါသည်။ “၇” ပုံသွင်ကို အထက်အောက် ရှည်သော အသွင်ရှိသည့် ပျူ “က၊ ည၊ ရ၊ င” ဗျည်းအက္ခရာတို့အတွက်သာ သုံးပါသည်။ “၇” ပုံသွင်ကို ကျန်ပျူ ဗျည်းအက္ခရာ အားလုံးအတွက် သုံးပါသည်။ အု-သရ သင်္ကေတ (နှစ်ချောင်းငင်) အရေးစနစ် ပျူတွင် မရှိပါ။ ထို့ကြောင့် ပျူစာတွင် အု-သရ သင်္ကေတ အသွင် သုံးမျိုးသာ ရှိကြောင်း ဖော်ပြနိုင်ပါသည်။

နိဂုံး

ပျူစာအရေးအသားများကို လေ့လာရာတွင် အက္ခရာများကို တိကျစွာ ဖတ်ရှု နိုင်ရေးသည် အဓိကကျလှပါသည်။ ထို့အတွက် ပျူအက္ခရာများကို တိကျစွာ ဖတ်ရှု နိုင်ရန် ပျူအရေးစနစ် သဘောတရားများကို တစ်စိုက်မတ်မတ် လေ့လာဖော်ထုတ်ခဲ့ ပါသည်။ ဖော်ပြပါလေ့လာမှုတွင် ဖော်ပြခဲ့သော ပျူစာအရေးအသားမှ “အု၊အူ” သရသံ ရေးသားမှုသည်လည်း တစ်ခုအပါအဝင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုလေ့လာဖော်ပြမှု များသည် ပျူအက္ခရာများကို မှန်ကန်စွာ ဖတ်ရှုနိုင်ရေးအတွက် စံသတ်မှတ်ချက်များ အဖြစ် မျှော်မှန်းပါသည်။ အပြောကွယ်ဘာသာစကားဖြစ်၍ လေ့လာရာတွင် လွယ်ကူသည် မဟုတ်ပါ။ သို့သော် စနစ်ကျလှသော ပျူကမ္မည်းစာ အရေးသွင်ပြင် အထောက် အထားများအရ ပျူတို့၏ စာအရေးစနစ်သွင်ပြင်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ “အစက်သင်္ကေတ အသုံးပြုမှု၊ အိန္ဒိယသားတို့၏ သံရှည် သရအရေးစနစ် မပါဝင်မှု၊ စာကြောင်းအခြေ စာလုံးငယ်လေးများ ရေးသားမှု” တို့သည် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်း သော ပျူစာအရေးစနစ်၏ ဖန်တီးမှုများပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအခြေအနေများသည် ပျူတို့၏ တိကျသေချာရေရာသော စာအရေးစနစ် ဖန်တီးမှု ဆောင်ရွက်ချက်များပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

မြန်မာဘာသာ

စံသာအောင်၊ ဦး။ (၁၉၇၄)။ *အေဒီခြောက်ရာစုနှင့် ယင်းမတိုင်မီ ရခိုင်ပြည်သုံး အက္ခရာ*။ ရန်ကုန်၊ ဥမ္မာအောင် စာပေ။

စံသာအောင်၊ ဦး။ ၁၉၇၅။ *အာနန္ဒစန္ဒရီရတနာရခိုင်ဝေသာလီမင်း*။ ရန်ကုန်၊ ဥမ္မာအောင်စာပေ။
ဇော်ထွန်း၊ ဒေါက်တာ။ (၁၉၆၈)။ “အာရိယာန်အရေးအသားအနုပညာ”၊ *တက္ကသိုလ်ပညာပဒေသာ စာစောင်၊ အတွဲ(၃)၊ အပိုင်း(၄)*။ ရန်ကုန်၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

ပုဂံ၊ အင်းဝ၊ ကုန်းဘောင် ကျောက်ထွင်း *မြန်မာအက္ခရာပုံ*။ (၁၉၆၁)။ PLGupta ၏ “ရှေးဟောင်း အိန္ဒိယ ကမ္ဘာ့အက္ခရာပုံများ” ရန်ကုန်၊ ဘာသာပြန်နှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးဌာန၊ အထက်တန်းပညာဦးစီးဌာန။

မောင်မောင်ဆွေ။ (၂၀၁၃)။ “ပျူစာအရေးသွင်ပြင်မှ အစက်သင်္ကေတ အသုံးများ လေ့လာချက်”၊ *MAAS Research Journal 2013, Vol. 11; No. 7(B)*.

မြ၊ ဦး(သီရိပျံချို)။ (၁၉၆၁)။ *ရှေးဟောင်းမြန်မာအက္ခရာစာတမ်း*။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာနိုင်ငံ ရှေးဟောင်းသုတေသနဌာန။

မြန်မာတိုင်းရင်းကျောက်စာများ၊ စတုတ္ထထုပ်။ (၁၉၅၆)။ လန်ဒန်၊ အောက်စဖို့တက္ကသိုလ်ပုံနှိပ်တိုက်။

မြန်မာတိုင်းရင်းကျောက်စာများ၊ ပဉ္စမထုပ်။ (၁၉၅၆)။ လန်ဒန်၊ အောက်စဖို့တက္ကသိုလ်ပုံနှိပ်တိုက်။

မွန်ဗိုလ်ကေ (ဗြဟ္မာစာရီ)။ (၁၉၅၆)။ သရေခေတ္တရာဆိုင်ရာ ရှေးဟောင်းပစ္စည်းတစ်ခု။ *ပြည်ထောင်စုယဉ်ကျေးမှုစာစောင် အတွဲ(၁) အမှတ်(၉)*။ ရန်ကုန်၊ ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန။

သာမြတ်၊ ဦး။ (၁၉၆၃)။ *ပျူဖတ်စာ*။ ရန်ကုန်၊ နေရှင်နယ်ပုံနှိပ်တိုက်။

သန်းဆွေ၊ ဒေါ်။ (၁၉၉၂)။ *ပျူခင်ဘရွှေပေချပ်လေ့လာချက်*။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာစာအဖွဲ့။

သန်းထွန်း၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၀၄)။ *မြန်မာ့သမိုင်းပုံ*။ ရန်ကုန်၊ မုံရွေးစာပေ။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာ

Buhler, JG, Doctor. (1904). *Indian Palaeography* , Bombay, Bombay Education Socitey's press by culla.

Diringer, D, Doctor. (1919). *The Alphabet (Second Education)*. London, Hutchinson's Science and Techminal Publication.

ကောက်နှုတ်ဖော်ပြထားသော ပျူစာလုံး၊ ပျူစကားစုတို့၏ ကျောက်စာပုံများစာရင်း

(၁) မြန်မာတိုင်းရင်းကျောက်စာများ၊ စတုတထုပ်မှ ထုတ်ယူ ဖော်ပြသော ကျောက်စာပုံများ။

- ပုံ-၃၆၃(က) ပုဂံ၊ မြစေတီကျောက်စာတိုင်(က) ပျူစာ။
- ပုံ-၃၆၃(ခ) ပုဂံ၊ မြစေတီကျောက်စာတိုင်(က) ပျူစာ။
- ပုံ-၃၅၄(က) သရေခေတ္တရာ၊ ဘုရားကြီး၊ ဟရိဝိကြမမင်း အရိုးအိုး ပတ်လည်ပျူစာ။
- ပုံ-၃၅၄(ခ) သရေခေတ္တရာ၊ ဘုရားကြီး၊ သီဟဝိကြမမင်း အရိုးအိုးပတ်လည်ပျူစာ။
- ပုံ-၃၅၄(ဂ) သရေခေတ္တရာ၊ ဘုရားကြီး၊ သူရိယဝိကြမမင်း အရိုးအိုး ပတ်လည်ပျူစာ။
- ပုံ-၃၅၄(ဃ) သရေခေတ္တရာ၊ ဘုရားကြီး၊ သူရိယဝိကြမမင်း-မိဖုရားအရိုးအိုး ပတ်လည်ပျူစာ။
- ပုံ-၃၅၅(က) သရေခေတ္တရာ၊ ဘုရားကြီး၊ သူရိယဝိကြမမင်း-မိဖုရား အရိုးအိုး အောက်ခံမျက်နှာ ပျူစာ။
- ပုံ-၃၅၆(က) သရေခေတ္တရာ၊ ကန်ဝက်ခေါင်းကုန်း၊ မဏိတော်ကျိုးဆင်း တုပလ္လင် ပတ်လည် သက္ကတ-ပျူ နိဿယစာ။
- ပုံ-၃၅၆(ခ) သရေခေတ္တရာ၊ ခင်ဘကုန်း၊ မြေအရိုးအိုး ပတ်လည်ပျူစာ။
- ပုံ-၃၅၇(က) ဟန်လင်း၊ သင်္ချိုင်း ပျူကျောက်စာ။
- ပုံ-၃၅၇(ခ) ဟန်လင်း၊ နဂါးရုံကန်အနောက် ပျူကျောက်စာ။

(၂) မြန်မာတိုင်းရင်းကျောက်စာများ၊ ပဉ္စမထုပ်မှ ထုတ်ယူ ဖော်ပြသော ကျောက်စာပုံများ။

- ပုံ-၅၅၅ ပုဂံ၊ သရပါတံခါးအနီး၊ ကျောဘက်တရုတ်စာပါ ပျူကျောက်စာ။
- ပုံ-၅၆၉ သရေခေတ္တရာ၊ ကြာနီကန်ကုန်း၊ ဗုဒ္ဓနှင့် သာဝကနှစ်ပါးပုံပါ ပျူကျောက်စာ။
- ပုံ-၅၇၀(က) မန္တလေး နန်းတော်အရှေ့၊ တောင်ဘက်ကျောက်စာရုံရှိ ပျူကျောက်စာ။
- ပုံ-၅၇၀(ခ) သရေခေတ္တရာ၊ ဘုရားကြီး၊ မြေအရိုးအိုး ပတ်လည်ပျူစာ။

(၃) စာအုပ်စာတမ်းများမှရယူထားသောပျူစာများ

မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်းသုတေသနစာစောင် အမှတ်(၁၁)။ (၂၀၀၃)။
 “သရေခေတ္တရာ၊ ဘုရားထောင် အရိုးအိုးပျူစာ။”

မြ၊ ဦး(သီရိပုံချို)။ (၁၉၆၁)။ ရှေးဟောင်းအုတ်ခွက် ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်များ။ ရန်ကုန်၊ ရှေးဟောင်းသုတေသနဦးစီးဌာန။

“သရေခေတ္တရာ၊ ခင်ဘကုန်း၊ ငွေဗောဓိပလင်ကြွတ်ပါဠိ၊ ပျူကမ္မည်းစာများ။”

“ပုံ၊ ရွှေဆံတော်ဘုရား၊ ဌာပနာတိုက်ရ အုတ်ခွက်ဘုရားကျော ပျူစာ။”

စိန်မောင်ဦး၊ ဦး။ (၁၉၆၈)။ “သရေခေတ္တရာမြို့ဟောင်း”၊ တက္ကသိုလ်ပညာပဒေသာ စာစောင် အတွဲ(၃)၊ အပိုင်း(၁)။ ရန်ကုန်၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

“သရေခေတ္တရာ၊ မှော်ဇာ အမှတ် (၃)ကုန်း၊ ရွှေတံခါးမြို့ပေါက်၊ အုတ်ခွက်ဘုရား၊ ပါဠိကမ္မည်းစာ။”

(၄) မင်ကူးပုံများ

မြစ်သား(ဘုန်းကြီးကျောင်း)၊ မိုင်းမောမြန်မာကျောက်စာ
သရေခေတ္တရာ(ပြတိုက်)၊ ကြိုးကြာကန်ရွာ ပျူကမ္မည်းစာ
သရေခေတ္တရာ(ပြတိုက်)၊ မြို့ဟောင်းတွင်းတွေ့ ပျူကျောက်စာ။
သရေခေတ္တရာ(ကျောက်ကာသိမ်)၊ မင်တဲကုန်း၊ ရှစ်မြောင့် ပျူကျောက်စာတိုင်။
သရေခေတ္တရာ(ပြတိုက်)၊ သဲကုန်း ပျူကျောက်စာ။
သရေခေတ္တရာ(ပြတိုက်)၊ တွင်းပြမြို့ပေါက်ပါဠိ
(ရတနာသုတ်ကောက်နုတ်ချက်)ကျောက်စာ။
ပဲခူး၊ (ကမ္ဘောဇသာဒီနန်းတော်၊ ပြတိုက်)၊ ကွန်းဆိပ်ပါဠိ (ဥဒါန်းပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်
ကောက်နုတ်ချက်)ကျောက်စာ။